

A BUENOS AIRES-I EGYETEM KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI INTÉZETÉNEK CÉLKITŰZÉSEI ÉS SZOLGÁLTATÁSAI^x

Fő feladatok

Az Intézetnek (Instituto Bibliotecológico de la Universidad de Buenos Aires) elsősorban a bibliográfiai tájékoztató központ szerepét kell betöltenie, hazai és világviszonylatban. Feladata emellett az, hogy összehangolja az egyetem különböző karaihoz tartozó könyvtárak munkáját, pótolni igyekezzék a központi könyvtár hiányát.

Bibliográfiai tájékoztatás

E feladatának teljesítése érdekében az Intézet fontos hazai és külföldi bibliográfiai tájékoztató forrásokkal rendelkezik: bibliográfiákkal, bibliográfiák bibliográfiáival, nagy könyvtárak általános katalógusaival, referenzkiadványokkal, szótárakkal, lexikonokkal stb. Nagy cédulakatalógusa van, amely a Buenos Aires-i egyetemi könyvtárak állományát foglalja magában.

Központi katalógus

A kari és tanszéki könyvtárak állományának ez a katalógusa naprakész állapotban van; folyamatosan illesztik be a cédulákat, amelyek a különböző egyetemi könyvtárakban beérkezett kiadványokra vonatkoznak. A katalógus 1965. december 31-én kb. 700 000 cédulát foglalt magában, amelyek az egyetem könyvállományának több mint 1 700 000 címét képviselik. Ez az ország legnagyobb gyűjteménye.

^x Instituto Bibliotecológico of the University of Buenos Aires. Summary of its objectives and services. (By Hans Gravenhorst.) (Buenos Aires, 1966.) 6 lev. Soksz. - Helyrendi száma a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban 4-2317.

Argentín Bibliográfia

A központi katalógus egyik ágaként alakították ki a szakkatalógust, amely megfelel az Argentín Bibliográfiának. Ez már eddig több mint 130 000 cédulát tartalmaz azokról a könyvekről és brosúrákról, amelyek - akár argentin, akár külföldi író a szerzőjük - Argentínában jelentek meg, illetve amelyek Argentinával foglalkoznak, és a Buenos Aires-i egyetem könyvtáraiban megtalálhatók.

Az Intézet egy másik fontos feladata, hogy ezt a bibliográfiát fokozatosan közzétegye. Ezenkívül megszervezi a könyvtárak ellátását nyomtatott katalóguscédulákkal, amelyek egyszerűsítik munkájukat, mert megadják az argentin címek leírását. Ez igen értékes és fontos szolgáltatás, tekintettel arra, hogy Latin-Amerikában a spanyol az uralkodó nyelv.

Könyvtár

Az Intézetnek saját bibliográfiai és dokumentációs szakkönyvtára van. Gyűjteménye igen értékes mind a bibliográfusok, mind a dokumentálók számára, valamint a könyvtárosképző intézmények szempontjából is, amelyeknek diákjai intenzíven használják ezt az anyagot. A könyvtár jelenleg 8000 kötettel rendelkezik, és több mint 200 időszak kiadványt kap.

Nyomtatott katalógus és Information Bulletin

A könyvtár nemrég nyomtatott katalógust adott ki, amely 2400 címet tartalmaz. Háromhavonként kiadja az Information Bulletin-t; ennek első része az újonnan beszerzett könyveket sorolja fel, második része általános tájékoztatást tartalmaz, harmadik része pedig jelentősebb könyvekről vagy folyóiratcikkekről közöl ismertetést.

Könyvtártudományi és dokumentációs folyóiratok katalógusa

Elkészült a könyvtárba járó időszak kiadványok átfogó katalógusa. Több mint 200 címet tartalmaz, részletes leírásukkal együtt. Tekintettel arra, hogy az Intézet legújabban igen fontos és értékes folyóiratgyűjteményeket és sorozatokat szerzett meg, ennek az anyagnak az ismertetése feltehetőleg hasznos lesz mindazok számára, akik a bibliográfiai és dokumentációs munka iránt érdeklődnek.

Disszertációs tézisek katalógusa

Miután az egyetemi disszertációk tézisei bibliográfiai és dokumentációs szempontból igen értékesek, továbbá mivel ezeket általában nem ismerik, mert

gyakran gépirásos formában maradnak, az Intézet elhatározta, hogy róluk katalógust készít és ad ki. Eddig összeállították és kiadásra előkészítették azoknak a téziseknek a jegyzékét, amelyeket 1961-ben és 1962-ben nyújtottak be az egyetemen. Ezt fogja követni az 1963-ban és 1964-ben benyújtott tézisek összeállítása. Végül az 1961 előtti anyagra kerül sor.

Bibliográfiák

Az Intézet, bibliográfiai tájékoztató szolgáltatásainak kiegészítéséül, szakterületének megfelelő bibliográfiákat készít. Legutóbb az audiovizuális eszközök válogató bibliográfiáját készítette el, az audiovizuális eszközökkel foglalkozó II. kongresszus (1964) alkalmából.

Jelenleg nem könyv jellegű anyagokról állít össze bibliográfiát azon tanárok részére, akik az egyetemi könyvtárak személyzetének továbbképző tanfolyamát tartják. Ez a bibliográfia hamarosan megjelenik.

Tanfolyamok

Az Intézet a könyvtárak technikai eljárásait összehangoló központ szerepét is betölti, tanfolyamokat szervez személyzetük számára. 1963-ban és 1964-ben ezeket a tanfolyamokat a bölcsészettudományi kar könyvtári tanszékével együttműködve rendezték. Különösen a katalogizálási módszerekkel foglalkoztak itt, azzal a céllal, hogy ezeket a folyamatokat az egyetemi könyvtárakban a lehetőség szerint szabványosítsák.

1965-ben az Intézet a Buenos Aires-i egyetem karainak személyzete számára 4 hónapos továbbképző tanfolyamot szervezett a különgyűjtemények (térkép, hanglemezek, kották, diafilmek, mikrofilmek, mikrociklok stb.) kezeléséről.

Egyetemi könyvtári útmutató

1963 elején jelent meg az intézet "Guia de las Bibliotecas de la Universidad de Buenos Aires" c. kiadványa, amely az egyetemhez tartozó különböző könyvtárak jegyzékét tartalmazza, megjelölve minden egyes könyvtár szolgáltatását, napi nyitvatartási idejét, könyvvállományát stb.

Könyvtárközi kölcsönzés

Ugyancsak koordináló központi minőségben az Intézet nemrég szabályzat-tervezetet terjesztett az Egyetem elé, az egyetemi és a magánkönyvtárak közötti kölcsönzési szolgáltatásról. A szabályzat jóváhagyása után az Intézet nyilvántartásba veszi azokat a könyvtárakat, amelyek ebben a kölcsönzési rend-

szerben részt kívánnak venni. A könyvtárközi kölcsönzés szempontjából is nagyon hasznos lesz az Intézet központi katalógusa, amelyből meg lehet állapítani, hogy a kívánt címek hol találhatóak.

Foto- és sokszorosítási szolgáltatás

Az Intézet a hallgatóknak és általában a kutatóknak nagyon alacsony áron fotokópiát és nagyítást bocsát rendelkezésükre, hogy munkájukat elősegítse.

1966 óta mikrofilmkártya-felvevő berendezés segítségével elégtlik ki a sok igényt az Intézetben vagy az egyetem más könyvtáraiban található önálló művek, folyóiratcikkek iránt.

Mikrofilmolvasó és más berendezések

Az Intézetben mikrofilmolvasó-berendezések, valamint diavetítő, epidiaszkóp, 16 mm-es hangosfilmvetítő és audiodokumentációs berendezés állanak díjtalanul az érdeklődők rendelkezésére.

Nemzetközi és hazai tagságok

Az Intézet tevékenységének fontosságát és széles skáláját, valamint célkitűzéseit világítja meg az alábbi jegyzék is, azokról a szakmai jellegű szervezetekről, amelyeknek tagjai sorában helyet foglal.

Asociación Argentina de Bibliotecas y Centros de Información Científicos y Técnicos (Könyvtárak és Tudományos és Műszaki Tájékoztató Központok Argentín Szövetsége), Buenos Aires;

International Association of Agricultural Librarians and Documentalists (IAALD);

ASLIB, London;

American Library Association, Chicago;

International Federation for Documentation (FID), Hága;

Library Association, London.

Az Intézet a következő argentinai szervek munkájában vesz tevékenyen részt:

Argentinal UNESCO Bizottság könyvtári csoportja;

Országos Tudományos és Műszaki Kutatási Tanács dokumentációs tanácsadó bizottsága;

Argentín Racionalizációs Intézet (A szabványügyi és minőségvizsgáló intézethez hasonló feladatokat lát el);

Az Argentín Köztársaság Diplomás Könyvtárosainak Szövetsége, könyvtárközi kölcsönzési csoport;

Mezőgazdasági Szakkönyvtárosok és Dokumentálók Amerikaközi Szövetsége.

Könyvtárosi Tanács

Ez a Tanács a tíz egyetemi kar központi könyvtárának igazgatóiból (főkönyvtárosalból) áll. Havonta egyszer kötelezően találkoznak; összejöveteleik az Intézet helyiségeiben mennek végbe.

Az Intézet együttműködik a Tanáccsal, ellátja a szükséges titkári teendőket, összegyűjti és megfogalmazza a Tanács munkájához szükséges irányelveket, rendelkezéseket.

Az Intézet igazgatója koordináló szerepet játszik a Tanács munkájában, azzal a céllal, hogy közös megegyezéssel egyöntetű követelményeket dolgozzanak ki az egyetemi könyvtárakban végzett munkafolyamatok mechanizmusára és technikájára vonatkozóan.

Az Intézet a közelmúltban a Könyvtárosi Tanáccsal együtt megvizsgálta, milyen mértékben rendelnek azonos időszaki kiadványokat az egyetem különböző könyvtárai. A vizsgálat megnyugtató eredménnyel járt: a megrendelt 2957 folyóirat között csak 278 duplum van, bár még nincs összehangolva és centralizálva a különböző egyetemi könyvtárak állománygyarapítási munkája.

Ezek az Intézet legfőbb célkitűzései. Némelyik már jelentős részben meg is valósult. Végleges megvalósításuk, valamint az említett többi feladat megoldása a közeljövőben reálisan elvégezhető.

Az Intézetet létrehozó rendelet azonban egyéb feladatokat is megjelöl, amelyek szintén lényegesek. Ezek a következők:

- bibliográfiai tájékoztató központ funkciójának ellátása;
- a könyvtári eljárások összehangolása;
- a könyvbeszerzés és folyóirat-előfizetés összehangolása és centralizálása;
- a katalógizálási eljárások centralizálása;
- a kiadványcsere összehangolása és centralizálása;
- a könyvtárakban használt különböző úrlapok egységesítése;
- szoros együttműködés a különböző könyvtárosképző intézményekkel, az Intézet könyvanyagának kölcsönzése és személyes konzultáció formájában;

- különböző természeti bibliográfiai bulleteinek kiadása.

Számos fontos lehetősége van még az Intézetnek arra, hogy előmozdítsa az egyetemi könyvtárainak fejlődését, a kutatómunka és az oktatás érdekében. Amint a jelen beszámolóból is látható, munkája elvégzéséhez megfelelő adottságokkal rendelkezik. Kitűnő feltételei vannak ahhoz is, hogy fokozatosan teljesítse az utóbb említett feladatokat, amelyeket alapító rendelete meghatározott.

A Buenos Aires-i egyetem Könyvtártudományi Intézete könyvtárának 3 kötetkatalógusa található meg a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban.

Az önálló művek katalógusa [Catálogo de la Biblioteca. Obras. Universidad de Buenos Aires, Instituto Bibliotecológico. 1964. 146 p.; itteni helyrendi száma 4-945] 2383 címet tartalmaz, az ETO-n alapuló osztályozási rendszerben. Folyamatosan számozza a tételeket, ezekre a számokra utal a szerzőknek, illetve könyvcímeknek a kötet végén található betűrendes mutatójában. Ugyanigy épül fel a katalógus 1. függeléke [Catálogo... Suplemento 1. ... 1965. 51 p.; helyrendi száma ugyanaz], amely az 1963-1965 között beszerzett 520 mű jegyzékét közli.

Az időszaki kiadványok katalógusa [Catálogo de la Biblioteca. Publicaciones periódicas. Universidad de Buenos Aires, Instituto Bibliotecológico. 1967. 48 p.; helyrendi száma 4-2738] országok szerint csoportosítja a könyvtárba érkező 442, könyvtártudományi tárgyú periodikumot. Négy magyar kiadvány is szerepel benne: Az Egyetemi Könyvtár [Bp.] Évkönyvei; Livres de Hongrie; A Magyar Bibliográfiák Bibliográfiája; Az OSZK Évkönyve.